



*Administratie der Plaatselijke Besturen
Dienst Administratief Toezicht*

05 MAI 1998
1050 Brussel
Marsveldstraat 25
Tel. : 02/513.96.90
Fax. : 02/511.12.19

Aan de dames en heren burgemeesters en schepenen
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Aan de dames en heren voorzitters van de intercom-
munales van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

OMZENDBRIEF BETREFFENDE DE TOEGANG TOT DE OVERHEIDSBETREKKINGEN VOOR NIET-BELGEN

Dames en heren,

De omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 16 november 1990 over de toegang voor vreemdelingen tot betrekkingen bij de gemeentebesturen heeft het wettelijk kader geschetst dat in deze materie van toepassing is voor de lokale en regionale overheden.

Voor wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, herinneren wij hierbij aan de omzendbrief van 28 april 1994 die het Sociaal Handvest vastlegt voor de Brusselse gemeentebesturen. In punt 7.11 van dit Handvest worden de principes inzake nationaliteit bepaald.

De ervaring leert echter dat deze aanbevelingen niet altijd op de juiste manier worden toegepast, en dat de Europese reglementering niet vertaald werd in de statutaire en reglementaire bepalingen die van toepassing zijn op de plaatselijke besturen.

Daarom lijkt het ons noodzakelijk het wettelijk kader nogmaals in herinnering te brengen en aan te dringen op de toepassing ervan.

Wettelijk Kader

Artikel 10 van de Grondwet bepaalt dat alleen Belgen "benoembaar zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen". Dit artikel moet echter gelezen worden samen met het artikel 48 van het Verdrag van Rome, dat het vrije verkeer van werknemers als algemene regel vastlegt.

Hieruit volgt dat het openbaar ambt open staat voor onderdanen van de Europese Unie onder dezelfde voorwaarden als gesteld aan de Belgen.

Er wordt wel een uitzondering gemaakt op dit principe, zoals voorzien onder punt 4 van artikel 48 van het Verdrag van Rome. Deze uitzondering heeft uitsluitend betrekking op functies die de uitoefening van het openbaar gezag noodzakelijk voor zover het de bescherming van de algemene belangen van de Staat of van een ander publiekrechtelijk lichaam inhoudt.

De functies die door statutaire personeelsleden worden uitgeoefend en die geen (rechtstreekse of onrechtstreekse) deelname inhouden aan de uitoefening van het openbaar gezag, staan open voor zowel Belgen als E.U.-onderdanen. Voor functies uitgeoefend door contractuele werknemers is de Belgische nationaliteit niet meer vereist behalve wanneer de te betrekken functies een (rechtstreekse of onrechtstreekse) deelname inhouden aan de uitoefening van het openbaar gezag of wanneer de betrokken functies strekken tot de bescherming van de algemene belangen van de Staat of van andere publiekrechtelijke lichamen.

Alle andere door contractuele werknemers beklede functies die voornoemde kenmerken niet inhouden, staan bijgevolg open voor iedereen (ook voor niet E.U.-burgers).

Deze regels moeten op initiatief van de lokale overheden vertaald worden in de statutaire en reglementaire bepalingen die op hun personeel van toepassing zijn.

Toepassingen

a) In de volgende gevallen is de Belgische nationaliteit voor de personeelsleden verplicht :

1. Om redenen die verband houden met de specifieke aard van de functie :
 - de gemeentesecretaris, de adjunct-secretaris en de gemeenteontvanger;
 - de gemeentepolitie (K.B. van 27 oktober 1986, art. 2 en K.B. van 25 juni 1991, afdeling 2, art. 5);
2. Om redenen die verband houden met de specifieke inhoud van de functie :
 - voor de functies waaraan een bevoegdheid om processen-verbaal op te maken verbonden is krachtens een wet, een decreet, een ordonnantie, een koninklijk besluit of een besluit van een gewestregering (bv. milieupolitie, stedenbouwkundige politie,...);
 - voor de functies die het opstellen van juridische akten en de controle op de toepassing ervan inhouden bv. de controleur van werken die de uitvoering van werken uitbesteed aan derden controleert; de ambtenaar die akten van de burgerlijke stand opstelt; de ambtenaar die de bevoegdheid heeft contracten op te stellen die het bestuur binden.

b) In de volgende gevallen is de Belgische nationaliteit niet vereist voor de personeelsleden :

- voor de intercommunales die belast zijn met commerciële diensten en voor alle diensten binnen de lokale overheden die in principe in aanmerking komen voor uitbesteding aan de privé-sector, behalve als ze taken bedoeld in punt a) omvatten;
- voor de functies in de sociale, culturele en sportieve dienstverlening, behalve als ze taken bedoeld in punt a) omvatten;
- voor de meeste lagere functies.

De categorie van personeelsleden waarvoor de Belgische nationaliteit vereist is, moet dus in beperkte zin opgevat worden. Het gaat enkel over de rechtstreekse en de onrechtstreekse uitoefening van genoemde taken. De lokale overheden moeten de bevoegdheden in die zin zeer duidelijk formuleren en ze in de functiebeschrijvingen vermelden.

Besluit

Voor elk vacaturebericht voor een statutaire betrekking die geen (rechtstreekse of onrechtstreekse) deelname inhoudt aan de uitoefening van het openbaar gezag, dient vermeld te worden dat deze functie openstaat voor zowel Belgen als E.U.-onderdanen.

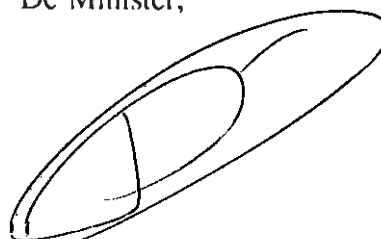
Voor elk vacaturebericht voor een contractuele functie die geen (rechtstreekse of onrechtstreekse) deelname inhoudt aan de uitoefening van het openbaar gezag, dient men geen nationaliteitsvereiste op te nemen.

Er moet opgemerkt worden dat bij niet-naleving van de wetgeving, de artikelen 1 en 4 van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden van toepassing kunnen zijn. Deze artikelen hebben immers betrekking op respectievelijk de aanzet tot discriminatie op basis van de nationaliteit en het publiciteit geven aan zijn voornemen hiertoe, en de discriminatie op basis van nationaliteit door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van het openbaar gezag of de openbare macht tijdens de uitoefening van zijn ambt.

Door het tewerkstellen van niet-Belgen vervullen de plaatselijke overheidsdiensten een belangrijke rol in het integratiebeleid voor migranten. Zij moeten hun aandeel in de maatschappelijke verantwoordelijkheid ter zake opnemen, net zoals andere maatschappelijke actoren.

Hoogachtend,

De Minister,



Charles PICQUE